

[Oluf Pedersen.]

fra, at der efter denne lov endnu skal indbetales 80 mill. kr. Beløbene forfalder pr. 1. november i år, den seneste indbetalingsfrist er 15. januar 1952. De beløb, der efter denne lov indbetales, bindes for sparerne i 8 år, men bankerne og sparekasserne kan disponere over de penge, de får indbetalt. Det var om denne lov, „Nationaltidende“ sagde, at det var Ebberød Bank, fordi den åbenbart intet betød i relation til spørgsmålet om betalingsbalancen og forbrugsbegrænsningen, selvom man gik ind for den højtærede finansministers egne teorier. Vi foreslår både, at det bundne beløb frigives, og at den forestående indbetaling undlades. Det ville naturligvis til belysning af problemet være af meget stor interesse for mig og antagelig også for det øvrige folketing at få en opgørelse fra finansministeren af, hvor stor udpumpning der har fundet sted og finder sted, og hvor stor en pengebinding der nu og tidligere er sket. Det er min opfattelse, at pengemarkedet i dag ligger så stramt, at det går ud over, hvad der er forsvarligt.

Den anden lov, lov nr. 266 af 14. juni 1951, omfatter ifølge bemærkningerne 475 000 personer eller næsten $\frac{1}{2}$ million af landets borgere. Administrationen er besværlig. Den er så besværlig, at banker og sparekasser ikke ville have med den at gøre; de sagde sig fri. Det står i forbindelse med, at denne lov går mere i dybden, nemlig helt ned til indtægter på 5 000—6 000 kr. for forsørgere og 3 500 kr. for ikke-forsørgere. Provenuet er for 1951—52 anslået til 260 mill. kr.

Det gælder om den sidste lov, lov nr. 266 af 14. juni 1951, at ved den bindes beløbene for sparerne indtil 8 år ligesom ved den første lov, men for den sidste lov gælder, at der bindes beløbene også for udlån, sådan at der kun kan disponeres af finansministeren efter tilslutning af rigsdagens finansudvalg. Beløbene skal indbetales senest den 3. januar 1952 for første rates vedkommende og senest den 3. juni 1952 for anden rates vedkommende, første frist er henholdsvis 1. november og 1. april.

Se, sådan som det i dag ligger med likviditeten i banker og sparekasser, må jeg anse det for at være meget betænkeligt, ja, man kan vel godt sige ganske uforsvarligt, om man gik ind på at binde et så betydeligt beløb. Jeg ved naturligvis, at loven er fremgået af et forlig mellem de fire partier, ligesom rejseskatten var det. Denne blev ophevet, fordi den var en fejltagelse, som statsministeren udtrykte det, men mon der ikke også kan blive enighed om at opheve

loven om bunden opsparing ud fra den erkendelse, at forudsætningerne for dens gennemførelse er brudt? Det ligger jo i øjeblikket meget hårdt med likviditeten. Kan det under disse vilkår forsøres yderligere at stramme pengeforholdene? Hvis man gør det — og det vil man, hvis man ikke op hæver loven —, mener jeg, at resultatet vil blive en nedgang i produktionen og øget arbejdsløshed. Der er jo allerede i dag mange udmærkede foretagender, som må opgives, fordi man ikke kan skaffe de fornødne likvide midler.

Nu ved jeg godt, at der, særlig fra visse sider her i rigsdagen, vil blive rejst krav om, at så skal der finde en større udpumpning af købekraft sted. Det har allerede været antydnet fra regeringens side, at man skal øse flere Marshallmidler o. s. v. ud. Jeg synes, at det måtte dog være mere naturligt, om man gik den vej, at man standsede de kunstige foranstaltninger, der er truffet til begrænsning af købekraften, fremfor at øse kunstig købekraft ud. Det er den stilling, vi har, og som vi forøvrigt havde overfor hele den kriselovgivning, der blev gennemført sidste vinter.

Det kan forøvrigt siges om den lov om bunden opsparing, man har gennemført, at den virker meget ulige overfor borgerne. For mange borgere bevirker den kun en omflytning af deres penge, i de fleste tilfælde antagelig med det resultat, at de får et rentetab, men jeg har også hørt fra visse banker, at der er adskillige, som flytter deres penge fra foliokonto over til 4 pct. rente og altså tjener ved loven. Selvfølgelig må en lov af denne karakter virke hårdest overfor de fattigste, og det gælder jo om de rater, der forfalder med sidste frist til januar og juni, men som kan indbetales 1. november og 1. april, at de går i dybden, og jeg forstår godt, at der i befolkningen er stærk protest imod denne lov. Een ting er, at man betaler skatter og betaler store skatter, det kan være slemt, men at man vil tvinge folk til at sætte penge i sparekassen, når de ingen penge har, det synes jeg er udover, hvad der er rimeligt. Det er jo sådan, at borgere med iøvrigt ens indtægter kan være meget uens stillet. Der er nogle, der skal sætte børn i gang, bekoste deres undervisning o. s. v., men når man laver den slags planøkonomiske foranstaltninger, kan man jo ikke tage noget hensyn til det praktiske liv. Jeg ved nok, at den højtærede finansminister antagelig vil sige: det er rigtigt nok, at det gør ondt, men det skal gøre ondt. Det lyder næsten helt sadistisk, men udtalelsen har jeg da hørt. Det er, som om ministeren i sin lyst til for-